Голова ПМГУ О.Рябко:

– Я представляю гірничо-металургійну галузь України, яка через війну зазнала величезних втрат, оскільки практично всі виробничі потужності розташовані в місцях активних бойових дій або наближених до них**. Сьогодні виробнича діяльність підприємств здійснюється в умовах ПОСТІЙНИХ артилерійських та ракетних обстрілів, дефіциту електроенергії, що критично ускладнює їх роботу.** Крім того, суттєво виросли затрати на логістику та енергетику. Так, **оптова ціна на електроенергію в Україні у липні зросла на 62%, наразі вона є вищою ніж в більшості країн ЄС.**

За даними GMK Center, у червні ціна електроенергії на ринку на добу вперед склала: в Україні €112/МВт-год, Польщі – €105, Німеччині – €72,6/МВт-год.

Провести релокацію підприємств галузі неможливо через їх масштабність, прив'язку до сировинної бази та логістичні проблеми. Війна знищила 30% металургійних потужностей, найбільший у Європі Авдіївський коксохімічний завод, всі підприємства галузі Донецької області зупинили свою роботу.

Виробництво сталі за роки війни в Україні знизилося у 4 рази, до війни було вироблено 23 млн т сталі, в 2022 та 2023 роках – вироблено 6,1 та 6,2 млн т сталі.

Галузь втратила більше 40% стабільних робочих місць із заробітною платою вищою ніж в інших галузях промисловості. Втрачаючи робочі місця, **ми втрачаємо працівників високої кваліфікації, для підготовки яких потрібні будуть роки.** Крім того, **до 40% наших працівників задіяні в режимі неповної зайнятості:** довготривалі простої, скорочений робочий тиждень (1 або 2 робочих дні на тиждень, а то й на місяць).

Наші роботодавці на законодавчому рівні отримали право зупиняти дію трудових договорів з працівниками на період воєнного стану без виплати жодної компенсації. На жаль, і на державному рівні відсутні соціальні гарантії щодо захисту прав цієї категорії працівників. До цього треба додати проблему низького рівня заробітних плат наших працівників та наявну заборгованість з невиплати зарплат.

Така ситуація призвела до критичного дефіциту працівників робітничих професій – переважно це чоловічі професії. Зараз бізнес намагається вирішити цю проблему шляхом залучення жінок на заміну чоловікам. Але таке рішення проблеми є дуже складним у реалізації:

по-перше, потрібно мати професійні навички та відповідний досвід, які набуваються роками важкої роботи,

по-друге, виходячи з фізіологічних можливостей жінка не завжди може замінити чоловіка, особливо якщо це стосується роботи в тяжких і шкідливих умовах праці, що притаманно професіям металурга і гірника.

Сьогодні практично немає притоку на підприємства нових кадрів – на 5 звільнених 1 прийнятий, якого одразу ж можуть мобілізувати до лав ЗСУ. На підприємствах галузі **вже мобілізовано більше 20% працівників.**

Експерти б'ють тривогу – проблема дефіциту робочих кадрів вже сьогодні не дозволяє збільшувати обсяги виробництва, і що дуже важливо – обмежує потенціал галузі зростати у майбутньому.

Звісно, **така ситуація негативно вливає на діяльність Профспілки,** оскільки ми втрачаємо членів Профспілки, суттєво зменшилися надходження профспілкових внесків і, звісно, наші фінансові можливості реалізовувати пріоритетні завдання Профспілки. Це – забезпечення стабільної зайнятості, гідних умов праці та гідної заробітної плати, проведення правозахисної роботи та навчання. В умовах війни вирішення цих питань надзвичайно ускладнилось, але до них додалися питання підтримки ЗСУ, членів Профспілки та їхніх родин, які постраждали від війни. Таких людей в Україні дуже багато і вони потребують як моральної, так і матеріальної допомоги.

Для працівників нашої галузі надзвичайно актуальним є питання низького рівня заробітних плат. В минулому році наша профспілкова організація на одному з металургійних підприємств ініціювала колективні переговори з одною вимогою – підвищити заробітну плату.

Тримісячні переговори не дали результату, вимушені були вступити в колективний трудовій спір (КТС). Ще до початку КТС нам вдалося провести додаткові консультації і знайти компроміс, який задовольнив працівників. В результаті була укладена мирова угода.

Вже в цьому році, після п'ятимісячних консультацій і важких переговорів, організаціями профспілок на іншому підприємстві галузі – Криворізькому залізорудному комбінаті (КЗРК) теж оголошено КТС з того ж зарплатного приводу. На жаль, на сьогоднішній день від власників не надійшло жодної компромісної пропозиції. Ситуація для Профспілки і працівників складна тим, що в умовах воєнного стану не можна оголошувати страйк та брати у ньому участь.

Війна надзвичайно ускладнила діяльність профспілок. Законами воєнного стану обмеженні наші права, через блекаути, ракетні обстріли, мобілізаційні процеси ми не можемо повноцінно проводити роботу з членами нашої Профспілки і профспілковим активом: ми не маємо стабільного інтернету, нерідко пропадає телефонний зв'язок, у зимовий період буде важко забезпечувати температурний режим для роботи в наших офісних приміщеннях. Дуже складно стало забезпечувати легітимність засідань наших колегіальних органів і прийняття відповідних рішень.

Але Профспілка діє, в цьому році в надскладних умовах, дуже часто в бомбосховищах, в наших організаціях проходить звітно-виборча кампанія. Спілчани дають позитивну оцінку роботи Профспілки та її колегіальних органів. У травні 2025 року маємо провести З'їзд Профспілки металургів і гірників України.

Віримо в нашу перемогу і сподіваємось на вашу солідарну підтримку.